

«Man vajadzēja iet bojā,
bet es izdzīvoju»

Rakstnieces un publicistes MARINAS KOSTEŅECKAS dzīve ir bijusi raiba kā dzeņa vēders. Kad rakstniece stāsta par visu to, ko piedzīvojusi, brīžiem šķiet – nudien neticami, ka dzīvē iespējamas tik brīnišķīgas likumsakarības. Bet, ja gadās piedzimt sargeņģeļa sargātai, tad, par spīti grūtībām, dzīvē vienmēr neticami veicas.

V isus deviņus gaidības mēnešus pavadiju zem sprāgstošām bumbām, un mani vienīgie vitamīni mammas miesās bija liepu lapu uzlējums. Mamma, bēgot prom no Latvijas, bija panēmusi līdzī sudraba zupas kausu, ko ceļā varētu iemainīt pret pārtiku, bet turpat blakus koferi viņa bija ielikusi svētbildi – Kazanas Svētās Dievmātes ikonu. Tieši ar šo svētbildi mamma ar tēvu laulājās pie altāra baznīcā. Jau pēc daudziem gadiem mamma man sacīja: «Tevi izglāba Dievmāte! Jo paskaties, kā šķembas sadragājušas zupas kausu! Bet svētbildei tikusi tikai viena no tām.» Mamma ar tēti tobrīd jau bija aizsūtīti uz kādu nometni Vācijā, kura kara beigās nonāca Sarkanās armijas zonā. Divas tramvaja pieturas tālāk jau atradās amerikāņu zona. Ja vecāki būtu nonākuši tajā, es noteikti nebūtu piedzimis Latvijā, bet, iespējams, Amerikā vai kaut kur Rietumos. Uzreiz tika arestēti visi nometnes iemītnieki un aizsūtīti uz filtrācijas nometni. Manu mammu pameta vienu pašu barakā, jo viņa bija gaidībās jau astotajā grūtniecības mēnesī. Tēvam kara tribunālā 5. augustā piesprieda divdesmit gadu katorgā. Tikai sagādīšanās pēc tēvu pavadija apsargs, kas arī pēc tautības bija ukraiņis. Tieši viņš palīdzēja manam tēvam noskaidrot, kurā nometnē nonākusi mamma. Izrādās, viņa bija aiztransportēta uz vieglas uzvedības sieviešu nometni, kurā

DIEVA SARGĀTA

«Ticu liktenim un tam, ka
neviens nepiedzimst nejauši»

Es piedzimu Latvijā krievu ģimenē. Mans tēvs Grigorijs Kosteņeckis pēc tautības ir ukraiņis, māte Jekaterina – krieviete. Abi salaulājās 1944. gada 10. jūnijā Pareizticīgo katedrālē Rīgā. Taču Pokrova kapos kopš 1896. gada joprojām guļ mani senči no mammas puses. Mans vecaistēvs – mammas tēvs – bija otrās ģildes tirgonis, un viņam Rīgā piederēja trīsstāvu mūra nams, kurā piedzimu arī es. Taču pirms manas nākšanas pasaulē norisinājās satraucoši notikumi. Vācieši tolaik atkāpās no Latvijas, jo te jau tuvojās padomju armija, bet viņi vēl paguva no Latvijas izvest daļu izglītotu cilvēku. Tā kā mans tēvs pēc izglītības bija jurists, arī viņš nonāca ešelonā, ko nogādāja pārsūtīšanas nometnē. Mamma kā dekabrīsta sieva devās tēvam līdzī.

Griša (mans tēvs) viņu uzmeklēja. Konvojs viņu atveda atvadīties no mammas. Un šajā dienā tēvs noņēma sev no kakla zelta krustiņu, iedeva to mammai un teica: «To tu uzliksi mūsu bērnam!»

Mamma brauca atpakaļ uz Latviju – ar krustu rokās, ikonu koferi un mani vēderā. Ceļš bija briesmīgs. 1945. gada 20. augustā māte ieradās Rīgā, bet pēc piecām dienām savā vectēva mājā, Lielā Piena ielā 16, dzīvoklī numur 20, piedzimu es.

«Cilvēku uzticību nedrīkst pievilt»

Bija Atmodas laiks, un es jau biju kļuvusi par pietiekami populāru rakstnieci. Tolaik Tautas fronte rikoja tautas aptauju kurus cilvēkus viņi gribētu redzēt par PSRS deputātiem Maskavā. Un kādu dienu man zvana koordinators Jānis Freimanis un saka: «Vai jums tas patīk vai ne, gribat vai ne, bet atteikt jūs nedrīkstat, jo nav tāda saraksta, kurā cilvēki jūs nebūtu minējuši kā potenciālo deputāti.» Ko lai saka? Es taču nedrīkstēju pievilt tautu, kura man tic. Par manu balotēšanās vietu tika izvēlēts Preiļu rajons, kurā atrodas arī Aglona. Mani ievēlēja. Aizbraucu uz Preiļu rajonu, lai pirms došanās uz Maskavu atvadītos no saviem vēlētājiem. Mūsu tikšanās notika Preiļu kultūras namā, un pēc tās tauta apbēra mani ar ziediem un laba vēlējumiem. Kādā brīdī pie manis pienāca Aglonas bazilikas dekāns (tagad jau nelaikis) Pēteris Onckulis un teica tā: «Rakstniec, vai jums nebūtu laika aizbraukt līdz dievnamam – uz Aglonu?» Es biju ar mieru. Dekāns atslēdza bazilikas durvis, un mēs abi iegājām pilnīgi tukšā dievnamā. Tolaik Svētās Dievmātes Marijas ikona vienmēr bija aizsegta ar citu svētbildi. Tikai vienreiz gadā – 15. augustā jeb Debesbraukšanas dienā – šo ikonu atsedza. Bet Pēteris Onckulis mani aizveda tieši līdz tai vietai, kur atrodas svētbilde, iedarbināja kādu mehānismu, un manā priekšā atvērās Svētās Dievmātes Marijas svētbilde. Tieši pie tās viņš mani svētīja cīnīties par Latvijas neatkarību Maskavā. Un, redz, kā! Viena ikona mani izglāba no sprāgstošām bumbām Vācijā, bet pie otras es tiku svētīta Latvijā. Turklāt dekāns man iedeva arī trīs svētītas Aglonas sveces un teica: «Tās jūs aizdegsiet kādā Latvijai nozīmīgā dienā!»

«Vēlējumi piepildās tieši tad, kad tiem jāpiepildās»

Es kā PSRS un Augstākās padomes deputāte dzīvoju Maskavā, viesnīcā *Maskava* un strādāju Kremļī. Apmetoties viesnīcas numuriņā, kādā šūplādē ieliku trīs svētītas Aglonas sveces. Pagāja gads, pēc tam vēl viens, un pienāca 1991. gada augusta pučs. Tobrīd bija parlamenta brīvdienas, tāpēc atbraucu uz Rīgu. Naktī no 20. uz 21. augustu, cīnoties arī par Latvijas neatkarību, uz Maskavas barikādēm gāja bojā trīs krievu brīvības aizstāvji. Ja nebūtu izgāzies pučs Maskavā, vēl nemaz nav zināms, kā būtu ar Latviju... Nākamajā dienā man bija jālido uz Maskavu, jo tika sasaukta Augstākās padomes ārkārtas sēde. 24. augustā Boriss Jeļcins parakstīja *ukazu* par Latvijas neatkarības atzīšanu, un tajā pašā dienā arī notika bēres kritušajiem brīvības aizstāvjiem. Viena daļa PSRS deputātu devās pie Jeļcina pēc *ukaza*, bet man un deputātam Andrejam Eizānam vajadzēja pārstāvēt Latviju bēres. Taču no Latvijas atvestais vainags bērū dienā bija kaut kur noklīdis lidostas bagāžu labirintos, un mēs uz bērēm devāmies ar pašu nopirktām puķēm tirgū. Nez kā, bet tieši tajā rītā atcerējos par svētītajām Aglonas svecēm un intuitīvi ieliku tās savā rokassomā.

Mēs ar Eizānu gājām aiz zārkiem un savā starpā sarunājāmies latviski. Uzzinot, ka mēs esam no Latvijas, krievu cilvēkiem atplauka sejas smaidā: «Pasakiet paldies latviešiem, ka viņi mums iemācīja celt barikādes! Ja nebūtu jūsu janvāra pieredzes, mēs būtu zaudējuši šajā cīņā!» Tādi vārdi no krieviem savu varoņu bēres!

Kad kopā ar tautu nonācām līdz viaduktam, kur tika nogalināti barikāžu aizstāvji, ieraudzījām, ka viss asfalts noklāts ar aizdegtām svecēm. Tieši šajā mirklī atvēru savu rokassomiņu, izņēmu ārā trīs svētītas Aglonas sveces un aizdedzu tās. Bija piepildījies Pēteris Onckuļa novēlējums – aizdegt sveces Latvijai svarīgā brīdī. Un kur nu vēl svarīgāku brīdī par šo, kad Jeļcins parakstījis neatkarības dokumentu un jāgodina bojā gājušie civilie brīvības cīnītāji. Vēlāk Latvijā nodibināja valsts apbalvojumu 1991. gada *Barikāžu dalībnieka piemiņas zīme*, un mani ievēlēja par valdes locekli. Septiņpadsmit gadu braukāju pa visu Latviju, lai pasniegtu barikāžu dalībniekiem medaļas. To bija vairāk nekā 30 000. Un pārsteidzoši, ka 2010. gadā Preiļos barikāžu aizstāvjiem līdz ar goda zīmēm, kuras atvedām no Rīgas, vietējā pašvaldība no savas puses pasniedza arī Svētās Dievmātes Marijas attēlus ar tekstu – *Latviju izglāba tautas lūgšanas un Aglonas Dievmāte!*

Viss iekļauts!

Brillju ietvari "Nulles tarifs" un
brillju lēcas*;
redzes pārbaude;
3 gadu garantija un brillju apkope.

GODĪGA CENĀ!
18 Ls

Viss iekļauts Plus!

Zīmolu brillju ietvari un brillju lēcas*;
redzes pārbaude;
3 gadu garantija un brillju apkope.

SLAVENI ZĪMOLĀ!
58 Ls*

*Piedāvājums spēkā izvēloties standarta lēcas (sph 4.0 cyl 2.0).

Zīmolu ietvari cenā līdz 60 Ls.

*Cenas spēkā līdz 2011. gada 04. decembrim.

Rīga: Brīvības iela 47, tālr. 22 313 969
Marijas iela 13, tālr. 29 565 021
Brīvības iela 226, tālr. 29 565 026
TC "Rīga Plaza", Mokusālas iela 71, tālr. 29 565 011
Daugavpils: Rīgas iela 68-1A, tālr. 20 222 519
Klientu apkalpošanas tālr. 67 821 700

fielmann
www.fielmann.lv

«Vīrietis sievietei var likt justies kā Natašai Rostovai pirmajā ballē»

Esmu piedzīvojusi mīlestību un zīnu, kas ir sievietes laime. Bet to tautas mīlestību, ko izjutu Atmodas laikā...

1986. gadā, kad notika sprādziens atomreaktorā Černobiļā, likvidēt sekas palīdzēja arī latviešu pulks. Taču daudzi *salūza* un pulkā sākās pašnāvības. Izskanēja lūgums braukt uz Černobiļu brīvprātīgajiem rakstniekiem, kas uzturētu garu Latvijas pulkā. Kad mēs kopā ar dzejnieku Uldi Bērziņu ieradāmies Černobiļā, visi pulka vīrieši bija mēmi. Kosteņecka ierodas tā-ā-ādā vietā un nebaids. Man tika atvēlēta labākā gulvieta. Naktī manā telti ik pēc stundas ienāca kāds zaldātiņš, lai piemestu malku krāsnīņā. Kad nāca rītausma un kļuva aizvien drēgnāks, viņš novilkā savu šineli un uzklāja man virsū. Viņš pats izgāja ārā vienā *gimnastjorkā*. Ja godīgi, sajutos kā Nataša Rostova savā pirmajā ballē.

Pēc Černobiļas piemiņas divdesmitajā gadskārtā saņēmu godarakstu par ieguldījumu Černobiļas seku likvidēšanā. Man to svētā dievkalpojuma laikā Rīgas Pareizticīgo katedrālē pasniedza Latvijas metropolīts Aleksandrs. Tieši pie tā paša altāra, kur 1944. gadā lau-lājās mani vecāki. Un atkal kāds lokš bija noslēdzies.

«Dažas vēstules var lasīt tikai tad, ja zini, ka tev būs daudz brīva laika, lai raudātu»

Tēvs gulagā bija saglabājis pilnīgi visas mammas rakstītās vēstules un mamma – viņa sūtītās. Tēvs, kas nomira, kad man bija sešpadsmit gadu, bija vēlējies nodot tās man pilngadības dienā. Kad astoņpadsmit gadu vecumā saņēmu šīs vēstules, tās pilnībā neizlasīju, jo, sākot lasīt, gandrīz sajuku prātā. Uzzināt visu patiesību par GULAGU toreiz trūka spēka. Lai izciestu kaut daļu no tā, ko izdzīvoja mans tēvs, izlēmu braukt uz Čukotku – pašu gulaga serdi. Tur pusotra gada nostrādāju tundrā pie briežkopjiem par skolotāju un tur pavadīto laiku aprakstīju grāmatā *Saltās sejas mēness*. Visas tēva vēstules izlasīju tikai tad, kad aizgāju pensijā. Tagad jau manis apkopotās vēstules ir izdotas grāmatā *Vēstules no mājām*, kas iznākusi krievu valodā.

«Katram ir sava misija dzīvē»

Neuzskatu par traģēdiju to, ka man nav bērnu. Lai cik paradoksāli tas izklausītos, apzinos, ka būtu sliktā māte. Kāpēc? Tāpēc, ka man vienmēr ir sāpējusi sirds par visiem dzīves pabērniem un saviem bērniem, iespējams, neveltītu tik daudz laika. Es ļoti mīlu bērnus un esmu krustmāte neskaitāmiem bērniem Latvijā, jo pirms gadiem rakstīju par bērnunamiem un manu publikāciju iespaidā daudzas ģimenes adoptēja bērnus. Pēc tam viņi man sūtīja bērnu bildes un dēvēja mani par krustmāti. Es taču arī vienu puisī no *specskolas* izvilku dzīvē. Tolaik viņam bija tikai divpadsmit gadu, tagad viņš jau ir četrus meitus tēvs. Savai jaunākajai meitai man par godu viņš ielika vārdu Marina. Tiklīdz meitiņa piedzima, viņš zvanīja no Dzemdību nama un teica, lai atbraucu. Un es biju pirmā, kas mazo Marīnu turēja uz rokām. Un tad domāju: ja vienam cilvēkbērnam, kas savu mūžu aizsācis bērnumā, divpadsmit gadu vecumā jau nonākdams aiz augsta dzeloņstieplu žoga, caur mīlestību var palīdzēt kļūt par normālu cilvēku, tas nav maz. (*Publikācija ar nosaukumu* Vēl viss nav zaudēts *iekļauta Marīnas Kosteņeckas grāmatā* Esmu nolemta dzīvei – V. V.). Acimredzot man ir cita misija šajā dzīvē. To arī cenšos piepildīt.

«Ciešanas attīra dvēseli»

Dostojevskis ir teicis: «Ciešanas attīra dvēseli.» Cilvēciski mans liktenis bijis ļoti smags. (*Marīna savulaik ir izslimojusi tīfu, cietusi autokatastrofā, un tās nebūt nav vienīgās viņas piedzīvotās traģēdijas – V. V.*) Bet tas viss man iemācījis līdzietību. Tāpēc mans kredo ir: laimīgs ir tas cilvēks, kam sāp otra sāpes, jo tad viņš aizmirst pats par savējām. Pateicoties savai līdzietībai, esmu saņēmusi vismaz 3000 fantastiskas lasītāju vēstules gan no latviešu, gan krievu tautības cilvēkiem. Un tāpēc varu teikt, ka esmu bagāta. Jā, man nav ne mašīnas, ne mājas, ne vīra, ne bērnu, bet kā teica Māris Čaklais: «Es esmu bagāts, man pieder viss, kas ar mani ir noticis.» Tādā ziņā mani varētu dēvēt par miljonāri – man pieder ļoti daudz.